

Szerkesztette

Harsányi Szabolcs Gergő – Kékesi Márk Zoltán

Szegedi pszichológiai tanulmányok – 2013

Szeged, 2013

SZTE BTK Pszichológiai Intézet

Szerkesztette

Harsányi Szabolcs Gergő

Kékesi Márk Zoltán

Szerzők

**Bálint Anna – Bata Ágnes – Bellovicz Lilla Kata – Csabai Márta –
Csibri Péter – Csifcsák Gábor – Dombi Edina – Hallgató Emese –
Harsányi Szabolcs Gergő – Hompoth Emőke – Janacsek Karolina –
Kékes Szabó Marietta – Kerepes Leila – Kóródi Kitti – Kresznerits Szilvia –
Lengyel Fanni – Mácsai Villő – Mohácsi Magdolna – Náfrádi Lilla –
Németh Dezső – Németh Viola Luca – Orosz Gábor – Porpácz Júlía –
Prievára Dóra Katalin – Szabó Éva – Szabó Hangya Lilla – Szegedi Margit –
Szemes Ágnes – Szentés Barbara – Szokol Zsófia – Tasi Lia – Tisljár Roland –
Török Georgina – Turcsik Ádám Bálintné Farkas Gabriella – Varga Leila –
Vékony Teodóra – Ven Nóra – Zsadányi Zsuzsanna**

© Szerzők, 2013

Borító

Ambrus Géza Gergely

Krajcsi Attila

Technikai szerkesztés

Generál Nyomda Kft.

ISSN 1789 6061

Felelős kiadó: Szokolszky Ágnes

Terjedelem: 14,75 ív (B5)

Nyomdai kivitelezés: Generál Nyomda Kft., Szeged

Felelős vezető: Hunya Ágnes

Tartalom

Áthuzalozás – a szokások megváltoztatásának modellezése szekvenciatanulással	7
Bálint Anna, Hompoth Emőke, Kerepes Leila, Tasi Lia, Vékony Teodóra, Hallgató Emese	
A vizuális tárgy és kontextusának vizsgálata a flicker-illúzióval.....	19
Bata Ágnes, Mácsai Villő, Csibri Péter, Csifcsák Gábor	
Mitől olyan gördülékeny az emberi kommunikáció? Interaktív összehangolódás életkori változásai dialógusokban.....	31
Dombi Edina, Janacsek Karolina, Németh Dezső	
Az összetett szavak feldolgozásának kapcsolata az emlékezeti folyamatokkal serdülő- és felnőttkorban	43
Heilmann Ágnes, Janacsek Karolina, Németh Dezső	
A pszichoszociális háttér egészségügyi státuszra gyakorolt hatásának felmérése. Asztmás és pánikbeteg fiatalok családreprezentációjának összehasonlító vizsgálata	55
Kékes Szabó Marietta	
Arizona életmenet tesztbattéria: előtesztelés.....	67
Kóródi Kitti, Mácsai Villő, Zsadányi Zsuzsa, Tisljár Roland	
Új elemzési lehetőség a fluencia teszten nyújtott teljesítmény értékelésére: A szemantikus teljesítmény idői dimenziói fiataloknál.....	79
Kresznerits Szilvia, Porpácz Júlía, Janacsek Karolina, Németh Dezső	
Az érzelmek hatása az implicit szekvenciatanulásra és a konszolidációra.....	91
Lengyel Fanni, Janacsek Karolina, Csifcsák Gábor	
A humorstílus és a párérték hasonlóságának vizsgálata párok körében – asszortatív párválasztási elemzés.....	103
Mohácsi Magdolna, Tisljár Roland	

A Társas elutasításra való érzékenység kérdőív (Rejection Sensitivity Questionnaire) magyar nyelvre történő adaptációjának előzetes eredményei.....	115
Náfrádi Lilla, Orosz Gábor	
A társas elutasításra való érzékenység összefüggése az arcészlelés idegi korrelátumaival.....	127
Náfrádi Lilla, Török Georgina, Csifcsák Gábor	
Melyik én vagyok én? – valódi és virtuális énképek összehasonlítása online írói közösségben	139
Prievara Dóra Katalin, Szabó Éva	
Placebohatás implicit tanulás esetén	151
Szabó Hangya Lilla, Szentes Barbara, Hallgató Emese	
Az egészségvédő magatartás és a személyiség kapcsolatának vizsgálata különböző életkori csoportokban	163
Szegedi Margit, Csabai Márta	
Nemi hatások az érzelmi arckifejezések felismerésében	175
Szemes Ágnes, Bellovicz Lilla Kata	
Az énkép-eltérések kapcsolata az élettel való elégedettséggel és az irigységgel	187
Szokol Zsófia, Orosz Gábor	
Szer-telen szer-etet. A fiatal felnőttkori szerhasználat személyiségpszichológiai, szociális és szülői háttértényezői, protektív faktorok	199
Turcsik Ádám Bálintné Farkas Gabriella	
A lezárási igény és a kreativitás kapcsolata	211
Varga Leila, Harsányi Szabolcs Gergő	
Politikai preferenciák és a lezárási igény idegrendszeri korrelátumai.....	223
Ven Nóra, Németh Viola Luca, Csifcsák Gábor, Harsányi Szabolcs Gergő	

Áthuzalozás – a szokások megváltoztatásának modellezése szekvenciatanulással

Bálint Anna, Hompoth Emőke, Kerepes Leila, Tasi Lia,
Vékony Teodóra, Hallgató Emese

Szegedi Tudományegyetem, Pszichológiai Intézet

E-mail: tasi.lia91@gmail.com

Absztrakt

Azt a jelenséget, amikor egy régi szokás helyett egy részben vagy egészben új cselekvést tanulunk meg, áthuzalozásnak hívjuk. E folyamat explicit és implicit módon is végbemehet. Kutatásunkban ASRT paradigmában vizsgáltuk az áthuzalozást két-féle kísérleti kondícióban: az egyik feltételben az impliciten megtanult szekvenciát expliciten huzalozták át a vizsgálati személyek, míg a másikban az impliciten elsajátított szabály implicit áthuzalozására került sor. Eredményeink szerint random ingerek esetén sikeres az áthuzalozás. A két kísérleti kondíció között nem találtunk jelentős különbséget, habár a leíró statisztikában megfigyelhető a mintázat, miszerint az implicit-explicit kondícióban sikeresebb az áthuzalozás.

Kulcsszavak: implicit, explicit, tanulás, áthuzalozás, ASRT

Napjainkban sokan szeretnének valamilyen idegesítő vagy éppen káros szokástól megszabadulni, ezért is fontos olyan technikák felfedezése, amelyek megkönnyítik a leszokás folyamatát, az addigi rutin átírását. Ez adja a fontosságát kutatásunknak, amelyben motoros szekvenciatanulással kísérreljük meg feltárni e jelenség alapjait.

Squire (1992) kétféle emlékezeti rendszert határozott meg, az explicit, azaz deklaratív emlékezetet (a szándékos előhívás számára hozzáférhető emlékeket tárolja, pl. évszámok felidézése), valamint az implicit, azaz nondeklaratív emlékezetet (a nem tudatos emlékezeti képességek). Ezen rendszerek tartalmának bővítését tanulásnak nevezzük. Explicit tanuláskor tisztában vagyunk az elsajátítani szándékozott